Mari Nasser
20.10.2021

Ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Lausunnon aihe: Valtioneuvoston selvitys – Kestävän rahoituksen strategia
Viite: E 102/2021 vp

Energiateollisuus ry:n lausunto Valtioneuvoston selvityksestä Kestävän rahoituksen strategiasta

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Kestävän rahoituksen taksonomian tulee tukea EU:n ilmastotavoitteita teknologianeutraalisti

Energiateollisuus tukee sekä komission tavoitetta ilmastoneutraalista Euroopasta vuoteen 2050 mennessä että tavoitetta vähentää EU:n kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta. Kestävän rahoituksen strategia osaltaan mahdollistaa näitä tavoitteita tukevia investointeja. Näiden tavoitteiden saavuttamisen haastavuus edellyttää kuitenkin, ettei valintoja tehdä poliittisilla tai ideologisilla perusteilla, vaan vaikutusarviot tehdään objektiivisesti tieteeseen perustuen ja ilmastonäkökulmaa painottaen. Tämä tarkoittaa teknologianeutraalia lähestymistapaa, jossa huomioidaan kaikki toiminta, joka aidosti vähentää kasvihuonekaasupäästöjä.

Kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan mittava määrä puhdasta energiaa. Tavoitteiden saavuttamiseksi mitään hiilineutraalia energianlähdettä ei voi sysätä syrjään. Kustannustehokkain tapa on varmistaa sähkömarkkinoiden teknologianeutraalius ja yhtenäiset ehdot kaikille vähähiilisille energianlähteille. Ilmastotavoitteiden ja toimitusvarmuuden yhtäaikainen saavuttaminen mahdollisimman pienin kustannuksin ei ole mahdollista, jos puhtaiden teknologioiden käyttömahdollisuuksia rajataan.

Ennakoitavuus avainasemassa kestävyystavoitteiden saavuttamisessa

Kestävän rahoituksen strategian lähtökohtana ovat aikakauttamme määrittelevimmät maailmanlaajuiset haasteet: ilmastomuutos ja ympäristön heikentyminen. Näiden haasteiden torjumiseen tarvitaan mittava määrä rahoitusta. Esimerkiksi komission mukaan vuoden 2030 päästövähennystavoitteet tarkoittavat 350 miljardin vuosittaista lisärahoitusta energiajärjestelmiin seuraavan vuosikymmenen ajan. Komissio toteaa vaadittavien investointien mittakaavan vaativan rahoitusta myös yksityiseltä sektorilta. Siksi kestävän rahoituksen kehikon keskeisimpänä tavoitteena on ohjata yksityisen sektorin pääomavirtoja kohteisiin, joilla on merkitystä ilmasto- ja ympäristötavoitteiden saavuttamisessa.

Energiateollisuus ry
Eteläranta 10, 00130 Helsinki
www.energia.fi

Komissio tutkii myös taksonomia-asetuksen soveltamisalan mahdollista laajentamista sosiaalisiin toimintoihin sekä ympäristön kannalta merkittävää haittaa aiheuttaviin toimintoihin sekä toimintoihin, joilla ei ole taksonomian ympäristötavoitteiden kannalta merkittävää vaikutusta. Vuoden 2021 loppuun mennessä odotetaan julkaistavan raportti, jossa taksonomia-asetuksen soveltamisalan laajentamiseksi tarpeen olevat säännökset kuvataan. Energiateollisuus suhtautuu varauksellisesti taksonomian laajentamiseen edellä mainittuihin toimintoihin. Taksonomia-asetuksen toimeenpano on parhaillaan kesken ja osittain olennaisilta osiltaan viivästynyt. Komission tulisi keskittyä parhaillaan meneillään olevien toimintojen viimeistelemiseen ja vaikutusten arviointiin ennen laajentamista uusiin kategorioihin. Jos alkuperäinen kehys toimii kuten sen on tarkoitus, ei laajentaminen tulevaisuudessa ole tarpeen.

Yhtiöt tarvitsevat investointisuunnitelmiensa toteuttamiseen ennustettavan ja vakaan toimintaympäristön. Siksi on tärkeää varmistaa, että useita toisistaan poikkeavia standardeja, määritelmiä ja käytäntöjä ei oteta käyttöön samanaikaisesti. Kestävän rahoituksen eri tavoitteiden tulisi luoda yhtenäiset kriteerit ja toimien olla yhteensopivia sekä kestävän rahoituksen kehyksen sisällä että muun EU-lainsäädännön kanssa. Ei ole tarpeellista luoda uusia, päällekkäisiä määritelmiä taksonomiaa varten, jos toimintoja koskevat määritelmät ja luokitukset löytyvät jo voimassa olevasta EU-lainsäädännöstä.

Mahdolliset eriävät tavoitteet ja käytännöt altistavat sekä teollisuuden että rahoitusmarkkinoiden toimijat investointiepävarmuudelle, joka pahimmillaan voi häiritä markkinoiden toimintaa, vääristää kilpailua ja aiheuttaa raskaalla täytäntöönpanolla kohtuuttomia kustannuksia. Jatkuva uusien kriteeristöjen luominen voisi rajoittaa toimitusvarmuuteen tarvittavaa kapasiteettia, mikä puolestaan hidastaisi siirtymistä uusiutuviin energianlähteisiin.

Vaikutusten arviointi haastavaa

Valtioneuvoston selvityksessä todetaan monien kestävän rahoituksen strategian toimien olevan lähtökohtaisesti kannatettavia, mutta on huomioitava, että toimet voidaan toteuttaa monella eri tavalla. Siksi selvityksessä mainitaan Suomen kannat muodostettavan erikseen, kun kyseiset sääntelyehdotukset annetaan ja niiden lopullinen sisältö ja yksityiskohdat ovat tiedossa.

Energiateollisuus yhtyy selvityksessä esitettyyn näkemykseen. Toistaiseksi on vielä hyvin epäselvää, mikä eri asetusten sisältö tulee olemaan, kuinka kriteerejä tulkitaan ja kuinka niitä loppujen lopuksi sovelletaan finanssisektorin toimesta. Kestävään rahoitukseen liittyvien toimien vaikutusten arviointi kokonaisuudessaan on hyvin haastavaa ja käsitteiden määrittelyyn liittyy paljon epävarmuutta.

Lisätietoja: Mari Nasser, mari.nasser@energia.fi, 050 342 7912